

Зайздрасьць перамагла ў Беларусі на бальшавіцкіх штыхах — і замест Беларускай Народнай Рэспублікі было пабудаванае царства роўнасьці і братэрства, палітычных сынонімаў *зайздрасьці*. *Зайздрасьць* сканфіскавала заводы і зямлю, шляхту і інтэлігенцыю, культуру і прыстойнасьць.

— Прасі што хочаш, — сказаў Бог беларусу. — Дам табе, але суседу дам удвая.

— Няхай я акрывею на адно вока, — адказаў беларус.

Дадамо — савецкі беларус.

У славянскіх мовах слова *зайздрасьць* паходзіць ад стараславянскага дзеяслова *зазьрети* — убачыць, і, верагодна, заснаванае на так званым злым воку, якое можа сурочыць. Блізкае да *зайздрасьці* паходжаньнем і слова *нянавісьць* — ненавідзяць, г.зн. ня хочучь і ня могуць спакойна глядзець на тое, чаму *зайздросьцяць*.

Зайздрасьць — галоўная эмоцыя XX стагодзьдзя ня толькі для Беларусі, але Беларусь сустракае новае стагодзьдзе з *зайздрасьцю* ў якасьці дзяржаўнай палітыкі і ідэалёгіі. *Зайздрасьць*, якая ўладарыць у краіне, жадае мець маёмасьць прадпрымальнікаў, хоча, каб яе паважалі дома і за мяжой як прыстойную даму, каб яе любілі як народную ўладу.

Зайздрасьць — эмоцыя несвабоды. Усе несвабодныя *зайздросьцяць* свабодным, але ніколі — наадварот.

Закатваць

Антаніна Хатэнка

Паўсюль скажуць „закацілася Сонца“ ці некуды „закаціўся мяч“, але так масава *закатваюць* у слоікі на зімовы схоў усялякае смакоцьце толькі на абшарах былое краіны Саветаў.

Ад сярэдзіны лета аж да глыбокае восені шпарка *закатваюцца* ў трохлітровікі ды меншыя іхныя браты гуркі, ягады, памідоры, грыбы ды салаты. Вясковыя хаты й гарадзкія кватэры ператвараюцца ў кансэрвавыя заводы, прапахлыя кропам, смарадавым лістом ды воцатам. У гаспадыняў нарэшце на языку ня плёткі, а зацятая пахвальба ці шкадаваньне: „Я сто літраў *закатала*“. — „А я ўсяго толькі сорок“. І краю не відно гэтаму літражу. Мужчыны служаць аўтаматамі па закрутцы слоікаў.

З акна ў вакно перадаюцца рэцэпты, тэхналёгіі, перапазычаюцца блішчастыя накрыўкі ды прылады *закатваньня*.

Хітрыя майстры прыдумалі дзеля палёгкі й ашчаднасьці „раскатку“, якая дзівосным чынам вяртае скарыстанай накрыўцы былую моц і трывушчасць. Цяпер жывуць і слугуюць накрыўкі даўгавечна — да іржавых дзіраў.

Здараецца, што *закатачнае* жыцьцё скаланаюць выбухі. Плады ірвуцца зь няволі, аднак гаспадары зноў і зноў нястомна *закатваюць* у слоікі пад шкло ўсё жывое — навывперадкі. Быццам, *закатаўшы рукавы*, зацята *закатваюць*-хаваюць няспраўджаную мару пра волю. Пра тую нязнаную волю, пры якой кожны спаўняе сваю місію: вучоны дасьледуе, мастак творыць, настаўнік навучае, доктар лякуе, а завадчанін кансэрвуе для ўсіх садавінагародніну... Але тое... Тое — жытка лайдакоў, а мы — „трудзяшчыся“ — дружна *закатваем* усё пад шаблённыя „крышкі“.